

ФИЛОЛОШКА
ИСТРАЖИВАЊА
ДАНАС
PHILOLOGICAL
RESEARCH
TODAY

LANGUAGE AND
EDUCATION
ЈЕЗИК
И ОБРАЗОВАЊЕ

Редакцијски одбор:

Гвен Александер, Универзитет Емпорија, Канзас
Херберт Ахлјитнер, Универзитет Емпорија, Канзас
Петар Буњак, Универзитет у Београду
Александра Вранеш, Универзитет у Београду
Јулијана Вучо, Универзитет у Београду
Паскале Гваранела, Универзитет у Барију
Слободан Грубачић, Универзитет у Београду
Александар Димчев, Универзитет "Св. Климент Охридски", Софија
Пстатхис Ефстатхиадис, Универзитет Аристотел, Солун
Весна Килибарда, Универзитет Црне Горе
Игор Лакић, Универзитет Црне Горе
Карла Марело, Универзитет у Торину
Љиљана Марковић, Универзитет у Београду
Јошико Мотоја, Осака Јоши колеџ, Јапан
Ронан О'Брајан, Бредфорд колеџ, Велика Британија
Михајло Пантић, Универзитет у Београду
Весна Хаџи Пожгај, Универзитет у Љубљани
Весна Половина, Универзитет у Београду
Сања Ројић, Универзитет у Загребу
Младенко Саџак, Универзитет у Бања Луци
Жерар Сијари, Универзитет у Монпелјеу
Далибор Солдатић, Универзитет у Београду
Дарко Танасковић, Универзитет у Београду
Јуничи Тојота, Универзитет у Линду
Јелена Филиповић, Универзитет у Београду

Главна уредница:

Јулијана Вучо

Рецензенти:

Љиљана Бајић, Петар Буњак, Александра Вранеш,
Јулијана Вучо, Паскале Гваранела, Слободан Грубачић,
Биљана Дојчиновић, Оливера Дурбаба,
Биљана Ђорић Француски, Маја Букановић, Жељко Ђурић,
Душан Иванић, Милена Јовановић, Весна Килибарда,
Весна Крајишник, Карла Марело, Љиљана Марковић,
Анђелка Митровић, Јасмина Московијевић, Зоран Пауновић,
Соња Петровић, Весна Половина, Весна Хаџи Пожгај,
Радосав Пушић, Сања Ројић, Мила Самарџић, Далибор Солдатић,
Дарко Танасковић, Јуничи Тојота, Јелена Филиповић

Editorial Board

Herbert Achleitner, University of Emporia
Gwen Alexander, University of Emporia
Petar Bunjak, University of Belgrade
Aleksandar Dimchev, St. Clement of Ohrid University, Sofia
Pstathis Efsthadiadis, Aristotle University of Thessaloniki
Jelena Filipović, University of Belgrade
Slobodan Grubačić, University of Belgrade
Pasquale Guaragnella, University of Bari
Vesna Hadži Požgaj, University of Ljubljana
Vesna Kilbarda, University of Montenegro
Igor Lakić, University of Montenegro
Carla Marella, University of Torino
Ljiljana Marković, University of Belgrade
Yoshiko Motoya, Osaka Jyoshi College
Ronan O'Biernie, Bradford College
Mihajlo Pantić, University of Belgrade
Vesna Polovina, University of Belgrade
Sanja Roić, University of Zagreb
Mladenko Sadžak, University of Banja Luka
Gerard Siary, University of Montpellier
Dalibor Soldatić, University of Belgrade
Darko Tanasković, University of Belgrade
Junichi Toyota, University of Lund
Aleksandra Vranes, University of Belgrade
Julijana Vučo, University of Belgrade

Editor-in-Chief:

Julijana Vučo, University of Belgrade

Reviewers:

Ljiljana Bajić, Petar Bunjak, Biljana Dojčinović, Olivera Durbaba,
Biljana Đorić Francuski, Maja Dukanović, Željko Đurić,
Jelena Filipović, Slobodan Grubačić, Pasquale Guaragnella,
Dušan Ivanić, Milena Jovanović, Vesna Kilbarda,
Vesna Krajišnik, Carla Marella, Ljiljana Marković,
Anđelka Mitrović, Jasmina Moskovljević, Sonja Petrović,
Zoran Paunović, Vesna Polovina, Vesna Hadži Požgaj, Radosav Pušić,
Sanja Roić, Milla Samaržić, Dalibor Soldatić, Darko Tanasković,
Junichi Toyota, Aleksandra Vranes, Julijana Vučo

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
Едиција
ФИЛОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА ДАНАС

Главна уредница Јулијана Вучо

Том I
ЈЕЗИК И ДРУШТВО
Уреднице Јулијана Вучо и Јелена Филиповић

Том II
ЈЕЗИК И ОБРАЗОВАЊЕ
Уреднице Јулијана Вучо и Оливера Дурбаба

Том III
САВРЕМЕНИ ТОКОВИ У ЛИНГВИСТИЧКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА
Књ. 1 и 2
Уреднице Јулијана Вучо и Весна Половина

Том IV
ПАРАДИГМЕ, УТИЦАЈИ, РЕЦЕПЦИЈА
Уредници Зоран Пауновић и Биљана Дојчиновић

Том V
ЈУЖНОСЛОВЕНСКЕ ТЕМЕ
Уреднице Александра Вранеш и Љиљана Бајић

Том VI
КУЛТУРА, ЦИВИЛИЗАЦИЈА, ФИЛОЛОГИЈА
Уреднице Љиљана Марковић и Александра Вранеш

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF PHILOLOGY
Edition
PHILOLOGICAL RESEARCH TODAY

Editor-in-Chief Julijana Vučo

Vol. I
LANGUAGE AND SOCIETY
Editors Julijana Vučo and Jelena Filipović

Vol. II
LANGUAGE AND EDUCATION
Editors Julijana Vučo and Olivera Durbaba

Vol. III
CURRENT ISSUES IN LINGUISTIC RESEARCH
Sections 1 and 2
Editors Julijana Vučo and Vesna Polovina

Vol. IV
PARADIGMS, INFLUENCES, RECEPTION
Editors Zoran Paunović and Biljana Dojčinović

Vol. V
SOUTH-SLAVIC ISSUES
Editors Aleksandra Vraneš and Ljiljana Bajić

Vol. VI
CULTURE, CIVILIZATION, PHILOLOGY
Editors Ljiljana Marković and Aleksandra Vraneš

ЈЕЗИК И ОБРАЗОВАЊЕ
LANGUAGE AND EDUCATION

ФИЛОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА ДАНАС
PHILOLOGICAL RESEARCH TODAY

LANGUAGE AND EDUCATION

Editors Julijana Vučo and Olivera Durbaba

Belgrade, 2013

ЈЕЗИК И ОБРАЗОВАЊЕ

Уреднице Јулијана Вучо и Оливера Дурбаба

Београд, 2013

TABLE OF CONTENTS

EDITION "PHILOLOGICAL RESEARCH TODAY"	12
"LANGUAGE AND EDUCATION"	14

General Theories of Foreign Language Learning and Teaching

Danijela Ljubojević <i>Constructivism as a new theory in SLA</i>	37
---	----

Early Learning and Language Acquisition

Nataša Košuta, Sanja Vičević <i>Communicative strategies, early foreign language learning, and European Language Portfolio</i>	55
Aleksandra Šuvaković <i>Similarities and Differences in Acquisition of L1 and L2</i>	81
Ana Vujović, Miroslava Ristić <i>Early learning a foreign language through multimedia</i>	100
Vojislava Janković <i>Elements of civilisation in modern Italian language coursebooks for primary school Amici 1, 2, 3 and 4</i>	112
Tamara Turza Bogdan <i>Attitude of young school children towards the Kajkavian dialect of the Croatian language</i>	130

Foreign Language Choice. Motivation and Teaching Factors. Role of Affective Factors in Foreign Language Learning. Learning Strategies' Development

Nataša Pirih Svetina <i>Slovenian language – its presence and actuality in former Yugoslav states</i> ..	131
Xhaferi Brikena, Gezim Xhaferi <i>Motivation to learn a foreign language: the case of Macedonia</i>	148

САДРЖАЈ

ЕДИЦИЈА „ФИЛОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА ДАНАС“	13
“ЈЕЗИК И ОБРАЗОВАЊЕ”	15

Опште теорије учења и настава страних језика

Данијела Љубојевић <i>Конструктивистичка парадигма као нова теоријска основа за усвајање страног језика</i>	27
--	----

Рано учење и усвајање језика

Наташа Кошута, Сања Вичевић <i>Комуникацијске стратегије, рано учење страног језика и Европски језични портфолио</i>	47
---	----

Александра Шуваковић <i>Сличности и разлике у усвајању Л1 и Л2</i>	57
---	----

Ана Вујовић, Мирослава Ристић <i>Учење страног језика на раном узрасту уз помоћ мултимедија</i>	83
--	----

Војислава Јанковић <i>Елементи цивилизације у савременим уџбеницима италијанског језика за основну школу <i>Amici 1, 2, 3 i 4</i></i>	101
--	-----

Тамара Турза Богдан <i>Однос дјеце млађе школске доби према кајкавскоме нарјечју хрватскога језика</i>	113
---	-----

Избор страног језика, фактори мотивације за учење и наставу, улога афективних фактора у учењу страних језика. Развој стратегија учења

Наташа Пирих Светина <i>Словеначки језик и његово присуство на Западном Балкану данас</i>	127
--	-----

Брикена Џафери, Гзим Џафери <i>Мотивација за учење страног језика: случај Македоније</i>	143
---	-----

Andrea Žerajic, Nemanja Vlajković
*Motivating factors influencing teachers' engagement
in primary and secondary education* 164

Biljana Milatović
Foreign Language classroom anxiety..... 183

Jovanović Ana
*Autonomy development in L2 learning: results from
the implementation of a scaffolding technique* 194

Language Skills Development

Gordana Aleksova
*Traditional vs contemporary teaching of second
language - language skill listening*..... 202

Tatjana Šotra
La méthodologie ou la didactique de l'écrit..... 217

Translation Teaching

Julijana Vuletić
*Zum universitären Übersetzungsunterricht im DaF-Bereich,
mit besonderer Berücksichtigung der Kollokationsübersetzung* 234

Deja Piletić
*Translation at university studies of the Italian language
and Literature: A Research Proposal* 254

Error Analysis

Luciana Srempf Gvido
*The most common errors in the use of prepositions
made by Macedonian native speakers learning Italian*..... 283

Maria Teresa Albano
*Analisi degli errori lessicali di studenti montenegrini
per cui l'italiano non è lingua madre* 285

Андреа Жерајић, Немања Влајковић
*Фактори мотивације наставника страних језика за рад
у основном и средњошколском образовном систему*..... 149

Биљана Милаговић
Страх од страног језика у учионици 165

Ана Јовановић
*Развој аутономије у процесу учења страног језика:
резултати примене технике за асистирано учење*..... 185

Развој језичких вештина

Гордана Алексова
*Традиционална настава страног језика у односу
на савремену –језичка вештина слушања* 195

Татјана Шотра
*Методика или дидактика писања на француском
као страном језику* 205

Настава превођења

Јулијана Вулетић
*О настави превођења на Филолошко-уметничком факултету
у Крагујевцу, Катедра за германистику, са посебним
освртом на превођење колокација* 221

Деја Пилетић
*Превођење на универзитетским студијама италијанског
језика. Предлог једног истраживања* 237

Анализа грешака

Лучана Гвидо Сремпф
*О неким најфреквентним грешкама македонских
изворних говорника у употреби италијанских предлога* 271

Марија Тереза Албано
*Анализа лексичких грешака црногорских
студената којима италијански није матерњи језик* 302

Grammar and Lexis in Foreign Language Teaching

- Ana Vlaisavljević
*Grammar instruction in L2 teaching: the theory and the beliefs
of Serbian and British student-teachers.....* 321
- Danka Sinadinović
Learning lexis through context..... 336
- Dragica Žugic
L2 vocabulary learning strategies 356
- Darja Mertelj
*Reflections on the receptive lexical abilities
of university Italian Studies students* 357
- Jakob Patekar
A look at word order acquisition in English..... 321
- Biljana Babić
*Minimal morphological-syntactic verb discionary
of Serbian as a foreign language.....* 336

Role of Games in Foreign Language Teaching

- Sonja Hornjak
Games as didactic material in foreign language teaching 321
- Emilija Petrova Gjorgjeva, Snežana Kirova:
Game as a necessary technique for learning foreign languages 336

CLIL

- Katarina Zavištin
CLIL teaching: from theory to practice 321
- Valentina Tanjević, Raba Hodžic
Codeswitching as a strategy in bilingual education..... 336
- Snežana Stavreva Veselinovska
*Integrating teaching contents of teaching subjects My environment
and English language for III grade of the nine-year primary education* 336

Грамматика и лексика у настави страних језика

- Ана Влаисављевић
*Грамматика у настави Л2: теоријски приступи и ставови
будућих наставника у Србији и Великој Британији* 303
- Данка Синадиновић
Учење лексике кроз контекст 323
- Драгица Жугић
Стратегије учења Л2 вокабулара 337
- Дарја Мертељ
*Размишљања о лексичкој компетенцији релевантној
за студенте италијанског* 369
- Јакоб Патекар
Поглед на овладавање редом ријечи у енглескоме језику..... 337
- Биљана Бабић
*Морфолошко-синтаксички минимални речник глагола
српског језика као страног* 369

Улога игара у настави страних језика Јакоб Патекар

- Соња Хорњак
Игре као дидактички материјали у настави страних језика..... 337
- Емилија Петрова Ђорђева, Снежана Кирова
Игра као неопходна техника у учењу страних језика 369

CLIL

- Катарина Завишин
CLIL настава: од теорије до праксе 321
- Валентина Тањевић, Раба Хоцић
Преључивање кодова као стратегија у билингвалном образовању 336
- Снежана Ставрева Веселиновска
*Интегративни наставни контекст у оквиру предмета Моја околина и
Енглески језик за трећи разред деветодогашњег основног образовања* 336

EDITION "PHILOLOGICAL RESEARCH TODAY"

This six-book international thematic edition comprises the results of the international conference PHILOLOGICAL RESEARCH TODAY – language, literature, culture – FID 2010, held in Belgrade 26-27 November 2010, at the Faculty of Philology, University of Belgrade.

The conference was organized with the aim of confirming and strengthening the relations among scientists, colleagues and friends from universities in the region, Europe and the world. The invitation was accepted by a large number of colleagues working in all fields of philological sciences in Bosnia and Herzegovina, Greece, Italy, Japan, Hungary, Macedonia, Russia, Slovakia, Montenegro, Croatia and all university centres in Serbia, which confirmed the assumption of the needs of the scientific environment in the region and re-confirmed the Faculty of Philology in Belgrade as a desirable destination and a recognizable scientific centre.

Having been reviewed twice, the papers were printed in six books: *Language and Society, Language and Education, Current Issues in Linguistic Research, Paradigms, Influence, Reception, South-Slavic Issues, Culture, Civilization, Philology.*

We are certain that the published papers will receive positive reception, due to their quality and diversity, scientific reliability and inventiveness.

Editor - in - Chief,
Julijana Vučo

ЕДИЦИЈА „ФИЛОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА ДАНАС“

У овом шестотомном међународном тематском зборнику сабрани су резултати са Међународног научног скупа под називом ФИЛОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА ДАНАС - језик, књижевност, култура - ФИД 2010, одржаног 26. и 27. новембра 2010. године, на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

Скуп је организован с намером да потврди и ојача већ постојеће, развије и продуби научне, колегијалне и пријатељске везе међу универзитетима у региону, у Европи и свету. На позив се одазвао велики број заинтересованих колега из свих области филолошких наука из Босне и Херцеговине, Грчке, Италије, Јапана, Мађарске, Македоније, Русије, Словачке, Словеније, Црне Горе, Хрватске и свих универзитетских центара Србије што је потврдило претпоставку да је идеја о скупу потреба научног окружења у региону, а Филолошки факултет и Београд жељена дестинација и препознатљив научни центар.

Радови су рецензирани двоструким рецензијама и штампају се у шест томова: *Језик и друштво*, *Језик и образовање*, *Савремени токови у лингвистичким истраживањима*, *Парадигме, утицаји, рецепција*, *Јужно-словенске теме*, *Култура, цивилизација, филологија*.

Уверени смо да ће објављени радови својим квалитетом и разноврсношћу, научном поузданошћу и инвентивношћу наићи на добар пријем стручне јавности.

Главна уредница
Јулијана Вучо

“LANGUAGE AND EDUCATION”

The second volume of the International Thematic Edition comprising articles from the scientific conference *Philological Research Today*, held on November 27th -29th, 2010, at the Faculty of Philology in Belgrade, is dedicated to the areas of language acquisition, learning and teaching.

Contemporary glotodidactics, a discipline within applied linguistics, represents a very dynamic scientific field in which the findings and achievements of other disciplines have been interconnected, multiplied and further developed in the recent decades, including theoretical linguistics, sociolinguistics, literature theory, psychology, pedagogy, general didactics, and culture science. The multitude and diversity of the articles subsumed under the scientific conference PRT reflect the significance attributed to this prolific and science-challenging discipline within general philological science.

It is generally acknowledged that that contemporary teaching of foreign languages has been based on the communicative approach since the last decades of the 20th century, insisting on the acquisition of communicative competence involving the mastering of language skills and the acquiring of linguistic, intercultural and pragmatic knowledge. Besides, the modern teaching cannot be imagined without the idea framework of constructivist learning theory, which has been elaborated in the introduction article of Danijela Ljubojevic. Relying on a constructivist paradigm, she defines one of the possible teaching models in which the teaching has been understood as challenge while learning is apprehended as an act of discovery with students as active participants.

This theoretical-practical introduction is followed by a few articles reflecting the phenomenon of early learning and acquisition of foreign languages from a variety of perspectives. Nataša Košuta and Sanja Vičević reveal the results of a research dedicated to the exploitation of communicative strategies in learning English and German in lower grades in primary school; although the lack of frequency in applying communicative strategies among the examinees has been demonstrated, it is ascertained that some of them are more prominent than others, especially strategies such as using words from other language or some similar words instead of those unavailable to the interactants in a particular communicative situation. Aleksandra Šuvaković's investigation of similarities and discrepancies in the acquisition of L1 and L2 included students from the age of 4 to the age of 6 who underwent the examination of interdependence of their lexical register and acquisition of morpho-syntactic rules, as well as

„ЈЕЗИК И ОБРАЗОВАЊЕ”, ДРУГА КЊИГА ЕДИЦИЈЕ

Други том Међународног тематског зборника радова са научног скупа Филолошка истраживања данас, одржаног од 27. до 29. новембра 2010. године на Филолошком факултету Универзитета у Београду, посвећен је области усвајања, учења и наставе језика.

Модерна глотодидактика, као дисциплина у оквиру примењене лингвистике, представља веома динамичну научну област у којој се претходних деценија – упоредо са све израженијом потребом све већег броја људи за овладавањем страним језицима – укрштају, умножавају и даље развијају сазнања и достигнућа различитих других дисциплина: теоријске лингвистике, социолингвистике, теорије књижевности, психологије, педагогије, опште дидактике, културологије. Реферати из ове области, поднети у оквиру научног скупа ФИД, својом бројношћу и разноликошћу тема сведоче о значају који у оквиру филолошке науке припада овој плодотворној и истраживачки изазовној дисциплини.

Као што је познато, савремену наставу страних језика од последњих деценија 20. века одликује комуникативни приступ, који за циљ учења постулира стицање језичке комуникативне компетенције, тј. овладавање језичким вештинама и стицање лингвистичких, интеркултурних и прагматичких знања. Осим тога, модерна настава страних језика готово је незамислива без идејног оквира конструктивистичке теорије учења, којом се бави уводни реферат Данијеле Љубојевић. У њему се управо на основу конструктивистичке парадигме дефинише један од могућих модела поучавања страних језика, у оквиру којег се настава схвата као изазов, а учење као акт открића чији је ученик активни учесник.

За овим теоријско-практичним уводом следи неколико радова који из различитих перспектива осветљавају феномен раног учења и усвајања страних језика. Наташа Кошута и Сања Вичевић приказују резултате истраживања посвећеног коришћењу комуникативних стратегија у учењу немачког и енглеског језика у нижим разредима основне школе; премда се показало да у испитиваној ученичкој популацији комуникативне стратегије генерално нису много фреквентне, констатује се да међу њима ипак има оних којима се нешто чешће прибегава него осталима, попут стратегија коришћења речи из другог језика или неких сличних речи уместо оних којима се у комуникативној ситуацији не располаже. Истраживање Александре Шуваковић о сличностима и разликама у усвајању Л1 и Л2 обухватило

their neurophysiological maturity. Ana Vujović and Miroslava Ristić depict the particularities of application of multimedia education software, educational internet portals, and educational films in teaching a foreign language to the children of pre-school age; Vojislava Janković analyses culture-specific elements incorporated in the Italian course books for higher grades of primary school and their impact on the development of students' intercultural competence. The section devoted to the language learning at an early age is summed up by the article exploring the relation of children at a younger primary school age towards Kajkavian dialect and Kajkavian literature within the scope of Kajkavian and Non-Kajkavian speech community; the research has shown the same degree of interest towards Kajkavian texts, independently of their qualification to the dialect.

The following part of the Edition deals with factors influencing the spread of particular foreign language and the analysis of both students' and teachers' motivation in learning and teaching process, as well as its impact on successful performance of students and teachers. At the very beginning of the section, Nataša Pirih Svetina reflects the status of Slovenian as a second language within the Slovenian speech community, that is, its status as a foreign language in the Former Yugoslav Republics, emphasizing the institutional capacities for learning and testing of Slovenian and collaboration among parties engaged in this process in different areas. In their research Brikena Xhaferi and Gezim Xhaferi investigate the students' attitudes towards foreign language learning in Macedonia, with primary focus on English as a foreign language. As the analysis reveals, students are mostly instrumentally motivated (with no significant difference between male and female respondents), but they are also very critical of their progress in learning English. The last in this sequence is the article by Andrea Žerajic and Nemanja Vlajković on the factors influencing general motivation of foreign language teacher's performance in primary and secondary education systems, determined by the survey in which a sample of teachers of all the foreign languages (English, German, Russian, French, Spanish and Italian) in Serbian education system participated.

The articles about motivation are accompanied by another work by Biljana Milatovic who explains the effect of fear of foreign language as a disturbing affective factor in learning (according to the measuring instrument FLCAS – *Foreign Language Classroom Anxiety Scale*); increasing fear intensity at higher levels of learning accounts as an unexpected result of the research. Ana Jovanović considers the issue of autonomy development in the process of learning a foreign language, as well as the effects of scaffolding technique application which has

је ученике узраста од четири до шест година, код којих је испитивана међузависност лексичког фонда и овладавања морфосинтаксичким правилима, као и њихове неурофизиолошке зрелости. Ана Вујовић и Мирослава Ристић описују специфичности коришћења мултимедијалног образовног софтвера, едукационих интернет портала и образовних филмова у настави страног језика за децу предшколског узраста, док Војислава Јанковић анализира културолошки спецификоване елементе заступљене у уџбеницима италијанског језика за више разреде основне школе и њихов утицај на развој интеркултурне компетенције ученика. Поглавље посвећено учењу језика на раном узрасту завршава се чланком Тамаре Турза Богдан у којем се испитује однос деце млађег основношколског узраста спрема кајкавског наречја и кајкавске књижевности у оквиру кајкавске и некајкавске (штокавске) говорне средине; истраживање је показало да су обе групе испитаника показале слично интересовање према кајкавским текстовима, независно од њихове личне (не)припадности датом идиому.

Наредни сегмент овог Зборника посвећен је факторима заступљености одређеног страног језика, као и анализирању мотивације за учење и проучавање језика и њеном утицају на успех у овом процесу, и то како ученика тако и самих наставника. У првом прилогу овог поглавља Наташа Пирих Светина осврће се на положај словеначког као другог језика у словеначкој говорној средини, односно као страног језика у бившим југословенским републикама, приказујући институционалне могућности учења и тестирања словеначког језика и сарадњу између инстанци укључених у овај процес у различитим срединама. Брикена Џафери и Гзим Џафери у свом чланку приказују истраживање о ставовима студената у Македонији према учењу страних језика, а нарочито енглеског језика као страног. Како анализа добијених резултата показује, студенти су претежно инструментално мотивисани (без сигнификантних разлика међу испитаницима женског и мушког пола), али истовремено и веома критични према својој успешности у учењу енглеског језика. Ова група радова завршава се чланком Андреје Жерајић и Немање Влајковића о факторима опште радне мотивације наставника страних језика у основношколском и средњошколском образовном систему, утврђеним на основу анкете спроведене на узорку наставника свих страних језика заступљених у школском систему Републике Србије (енглески, немачки, руски, француски, шпански, италијански).

На радове посвећене мотивацији надовезује се и чланак Биљане Милатовић о ефекту страха од страног језика као ометајућег афективног фактора у учењу (на основу мерног инструмента FLCAS – *Foreign Language*

proved to be a working mechanism for increasing motivation and for raising awareness of efficacious learning strategies.

The second part of the Edition is concerned with language skills development, translation, error analysis in foreign language usage, acquisition of linguistic knowledge, and games applied in teaching.

Gordana Aleksova is focused on the language skill of listening within the traditional and contemporary frame of foreign language teaching; she firmly states that listening represents the weakest link in the practical language teaching while simultaneously being the most widespread skill in the everyday communication. The author advocates the withdrawal from traditional forms of teaching within which this skill has been neglected and the implementation of well-formed, creative, and thematically diverse audio records, accompanied by pre-listening tasks, listening tasks, and post-listening tasks. Tanja Šotra deals with methodology and didactics of writing in French as a foreign language, starting from the two global phases in the development of writing strategies – school and academic writing. It is essential that the teacher initiate cognitive, metacognitive and socio-affective strategies on the part of the student, as well as individual and interactive variety of the acquired practices during every phase.

The following two articles deal with the translation teaching representing it as a special and essential skill included in the philological academic education. Julijana Vuletić analyses the status of translation as a teaching subject within the frame of studies of the German language and literature at the University of Kragujevac presenting some exercise examples of collocation translation as a particular translating problem. In addition, Deja Piletić is concerned with translation as well, but within the study program of the Italian language and literature at the University of Montenegro; the core of her article has to do with the analysis and classification of the most frequent errors in students' written translations.

Articles dealing with error analysis in the foreign language succeed the former chapter. Luciana Gvido Srempf elaborates on the most frequently occurring errors of Macedonian native speakers in the use of Italian prepositions, suggesting some interlingual and intralingual discrepancies as the cause of errors of substitution, addition or omission of certain elements. Marija Tereza Albano analyses lexical errors of Montenegrin students in the use of Italian as a foreign language, concluding that they appear in the form of substitution of the two words, creation of non-existent words or dysfunctional construction of expressions.

The next section of the Edition comprises the greatest number of articles dedicated to the role of lexis and grammar in the teaching of foreign

Classroom Anxiety Scale); један од неочекиваних резултата истраживања јесте пораст интензитета страха на вишим нивоима учења језика (међу студентском популацијом). У завршном тексту овог дела Зборника Ана Јовановић разматра питање развоја аутономије у процесу учења страног језика као и резултате примене технике за асистирано учење (*scaffolding technique*), која се у акционом истраживању које је ауторка спровела показала делотворним механизмом за интензивирање мотивације и стицање свести о ефикасности различитих стратегија учења.

Други део Зборника чине радови посвећени развоју језичких вештина, настави превођења, анализи грешака у употреби страног језика, стицању лингвистичких (граматичко-лексичких) знања, као и улози игара у настави.

Гордана Алексова у свом чланку посвећује пажњу језичкој вештини слушања у оквирима традиционалне и модерне наставе страних језика, у уверењу да је увежбавање ове вештине најслабија страна практичне наставе језика, док је, истовремено, ова активност и најзаступљенија у свакодневnoj комуникацији. Ауторка се стога залаже за одустајање од традиционалних форми наставе које ову вештину занемарују, пледирајући на примену осмишљених, интересантних и тематски разноврсних аудио записа, праћених задацима пре, за време и после слушања. Тања Шотра се у свом раду бави методиком и дидактиком писања на француском језику као страном, полазећи од две глобале етапе у развоју стратегија писменог изражавања – школском и академском писању. За наставника је важно да у свакој фази рада код ученика иницира примену когнитивних, метакогнитивних и социо-афективних стратегија, као и индивидуално и интерактивно варирање стечених навика.

О настави превођења као нарочитој вештини и неизоставном делу универзитетског филолошког образовања говоре наредна два чланка. Јулијана Вулетић анализира статус превођења као наставног предмета у оквиру студијског програма Немачки језик и књижевност на Универзитету у Крагујевцу и приказује неке примере вежбања посвећених превођењу колокација, као специфичног транслатолошког проблема. Деја Пилетић се такође бави наставом превођења, и то у оквиру студијског програма Италијанског језика и књижевности на Универзитету Црне Горе; централни део њеног прилога посвећен је анализи и класификацији најфреквентнијих грешака у писаним преводима студената.

На ово поглавље надовезују се радови посвећени анализи грешака у страном језику. Лучана Гвидо Сремпа пише о неким најфреквентнијим грешкама македонских изворних говорника у употреби италијанских

languages. Ana Vlasisavljević investigates the relationship between the theoretical models applied to the grammar description of L2, on the one hand, and the attitudes of philology students (prospective foreign language teachers) about the grammar instructions, on the other. Danka Sinadinović examines a variety of possibilities for learning lexis in context and reviews some of the most distinguished works within the domain in question. Furthermore, Dragica Žugic deals with vocabulary learning strategies revealing the results of empirical research on the frequency of use of different strategies among students learning English as a foreign language; according to the students, the key strategies of vocabulary acquisition involve listening to music in English and exploiting Internet material in English. Darja Mertelj exhibits the test results of Slovenian students and their adequate lexical choice; considering the unexpectedly poor test results, she proposes certain types of tasks that could enhance the efficacy of vocabulary self-study. Jakob Patekar explores the acquisition of fixed word order of English on the part of students speaking Croatian as the mother tongue which is characterized by relatively 'loose' word order of sentence constituents; he draws a conclusion that this interlingual distinction represents, by all means, a didactic challenge which can be solved not by implicit learning, but by raising awareness of the interlingual discrepancies, i.e. by explicit contrastive analysis. Biljana Babić presents a minimal morpho-syntactic dictionary of verbs in Serbian as a foreign language, which has appeared as an attempt to resolve some most frequent perplexities in learning grammar of Serbian as a foreign language.

The next two articles investigate the effects of introducing games in teaching a foreign language. Sonja Hornjak classifies games according to the number of participants, their age and their interests, as well as their level of knowledge, expected outcome and language skills employed in the game. Emilija Petrova Gjorgjeva and Snežana Kirova treat games as an essential and integral part of foreign language learning characterised by positive components, especially the form diversity and non-conventional features which enable more efficient motivation of students, develop their competitive spirit, cooperation and teamwork, as well as their aspirations to the set goals. The authors of this article point out a few didactic games suitable for English language teaching.

The Edition is completed by the articles dealing with bilingual teaching (CLIL – Content and Language Integrated Learning). Katarina Zavištin contrasts theoretical aspects of this teaching method with practical realizations of bilingual teaching in one Belgrade high school, highlighting their positive and negative effects. Valentina Tanjević and Raba Hodžić investigate the code switching phenomenon within the bilingual education advocating their strategic significance,

предлога, нудећи могуће интерлингвалне и интралингвалне разлоге који доводе до јављања грешака замене, додавања или изостављања елемената. Марија Тереза Албано анализира лексичке грешке црногорских студената у употреби италијанског језика као страног, констатујући да се оне најчешће огледају у употреби једне речи уместо друге, измишљању непостојећих речи као и погрешно конструисаних израза.

Наредни одељак овог Зборника, који уједно обухвата и највећи број чланака, посвећен је улози лексике и граматике у настави страних језика. Ана Влаисављевић у свом раду испитује однос између теоријских модела за приказ граматике у настави Л2, с једне стране, и ставова о граматичким инструкцијама које испољавају српски и британски студенти филологије (тј. будући наставници страног језика), с друге стране. У раду Данке Синадиновић испитују се различите могућности за контекстуално учење лексике и нуди преглед резултата неких најважнијих студија које су се бавиле овом проблематиком. Стратегијама учења вокабулара бави се и рад Драгице Жугић, у којем се приказују резултати емпиријског истраживања о фреквентности употребе различитих типова стратегија међу студентима који уче енглески језик као страни; како студенти наводе, они свој вокабулар развијају преваходно слушајући музику на енглеском језику и користећи садржаје на интернету. Дарја Мертел приказује резултате тестова италијанског језика за словеначке студенте у области адекватног одабира лексике; с обзиром на неочекивано слабе резултате, она у раду предлаже и неке типове задатака који би могли допринети самосталном и ефикаснијем усвајању вокабулара. Јакоб Патекар анализира проблематику усвајања строго утврђеног реда речи у енглеском језику од стране ученика са матерњим језиком хрватским, као језиком са релативно слободним редоследом реченичних елемената, констатујући да ова међујезичка разлика свакако представља дидактички изазов који се не може решити имплицитним поучавањем већ развијањем свести о различитостима, односно експлицитним контрастирањем. Биљана Бабић приказује морфолошко-синтаксички минимални речник глагола српског језика као страног, настао као покушај да се разреше неке најчешће недоумице у савладавању граматике српског језика.

Следеће поглавље обухвата два рада која испитују улогу игара у настави страних језика. Соња Хорњак нуди класификацију игара на основу броја учесника у игри, узраста ученика и њихових интересовања, нивоа знања, очекиваног циља и језичких вештина које се у игри користе. Емилија Петрова Ђорђева и Снежана Кирова игру такође сматрају неопходном техником у учењу страних језика, коју одликују бројне позитивне

whereas Snežana Stavreva Veselinovska examines integrative teaching context within the subjects The world around us and English language for the third grade of nine-year primary education program, primarily from the ecological perspective.

With an assurance that the above mentioned 28 articles significantly contribute to the glotodidactic research and offer new perspectives for various theoretical ventures, empirical studies and practical suggestions for learning and teaching of foreign languages, we hope that all the interested parties reading and evaluating the Edition will do it with profound pleasure.

Julijana Vučo and Olivera Durbaba
Belgrade, July, 2012